

TEKI ŹRÓDŁOWE

Rzeczywistość Zagłębia Miedziowego
w dalekopisach, lipiec 1980–grudzień 1981

Teki źródłowe

Muzeum Historyczne w Lubinie

Rzeczywistość Zagłębia Miedziowego w dalekopisach, lipiec 1980–grudzień 1981

Prezentujemy Państwu teleksy, jakie wysyłano z Komitetu Wojewódzkiego Polskiej Zjednoczonej Partii Robotniczej w Legnicy (KW PZPR) do Komitetu Centralnego Polskiej Zjednoczonej Partii Robotniczej (KC PZPR). Opieramy się na zachowanych materiałach zdeponowanych w Archiwum Państwowym we Wrocławiu, Oddział Legnica (AP Legnica). Numeracja wskazuje, iż nie wszystkie teleksy się zachowały. Podczas prac edytorskich ujednoliliśmy pisownię, w tym znaki interpunkcyjne. Aparat naukowy służy do dalszych prac poznawczych związanych z życiem codziennym w Zagłębiu Miedziowym, a także ma za zadanie ułatwiać odbiór dokumentu.

1981, luty 23
Teleks nr 92

AP Legnica, KW PZPR, sygn. 747
maszynopis

Ukierunkowaniu zadań po VIII Plenum KC – niezależnie od odbytego plenum KW – służyła narada wszystkich pracowników aparatu odbyta w KW dnia 21 bm. W dyskusji mówiono o poprawiającym się klimacie wśród załóg pracowniczych, wskazując jednocześnie na nasilenie żądań dotyczących przyspieszenia procesu odnowy oraz pociągnięcia do odpowiedzialności karnej osób winnych obecnego kryzysu. Towarzysze z instancji stopnia podstawowego oraz komitetów zakładowych podkreślali potrzebę przeprowadzenia wyborów w partii przed IX Zjazdem. Mówili o tym, że na odbywanych zebraniach członkowie partii powołując się na Statut stwierdzają: „wybory powinny się odbyć, gdyż na pewno 1/3 członków PZPR tego żąda”. Wyrażano również obawy dotyczące sformułowania „strajk polityczny” wskazując na możliwość dowolnej interpretacji tego zjawiska. Istnieje podejrzenie, że „robotnicy produkcyjni nie będą potrafili się określić”. Mówiono o oburzeniu robotników w związku ze strajkami studentów. Świadcą o tym m.in. następujące wypowiedzi: „studiowanie jest wyróżnieniem nadanym przez społeczeństwo, dzięki robotnikom młodzież może się kształcić, jest to tylko przywilej niektórych, a więc kto się nie chce uczyć, niech idzie do pracy”, „dlaczego w podpisanym porozumieniu wyrażono zgodę na strajki studenckie, jest to kolejna porażka partii”. Podobnie oceniono sytuację w Bielsku-Białej. Mówiono: „nie wystarczy przyznać się, że podejmowano błędne decyzje, których konsekwencją były duże straty gospodarcze i ogromne napięcie społeczne. Trzeba jasno określić kto zawinił i jakie poniósł konsekwencje. Żądamy, by członkowie partii zostali o tym jak najszybciej poinformowani”.

Z goryczą pytano „dlaczego w dalszym ciągu aktyw skazany jest na obronę decyzji, które potem zostają zmienione”, „my bronimy «Tymczasowego regulaminu wyborów»” – zgodnie ze stanowiskiem zaprezentowanym przez tow. Kurowskiego na telekonferencji z sekretarzami organizacyjnymi, a „Trybuna Ludu” drukuje informacje o odbywających się zebraniach wyborczych w Stoczni Gdańskiej przeprowadzonych wg własnej ordynacji”, „w związku z tym pytano czy „Tymczasowy regulamin” obowiązuje wszystkich, czy tylko niektórych?”.

Sporo uwagi zgłoszono również pod adresem środków masowego przekazu. Stwierdzono, że „selekcja materiałów jest nieudolna, o czym świadczy fakt nieinformowania społeczeństwa o pewnych wydarzeniach, które przyczyniłyby się do naświetlenia obiektywnego obrazu rzeczywistości (np. fakt niewypuszczenia przez studentów ekipy TVP, a stworzenie możliwości pobytu telewizji amerykańskiej). Innym przykładem niweczącym

działania partii po VIII Plenum KC jest emitowanie audycji i dyskusji telewizyjnych podważających autorytet PZPR oraz dotychczasowe osiągnięcia w procesie odnowy. Stąd pytania „kto dopuszcza do takich działań”, „dlaczego we wrocławskich „Rozmaitościach” tendencyjnie zaprezentowano fragmenty zebrania sprawozdawczego z dzierzoniowskiej „Diory”, „mówimy wiele o roli odpowiedzialności za określone odcinki działania, ale w praktyce jej nie egzekwujemy”.

Nadal na zebraniach partyjnych i naradach powracają pytania dotyczące ukarania wszystkich osób winnych. Stwierdza się: „sankcje karne powinny iść natychmiast w ślad za karami partyjnymi”, „są przypadki, że ludzie śmieją się z kar partyjnych, uważając je za najłagodniejsze, za zabawę w pociąganie do odpowiedzialności”. Na zebraniach partyjnych w Hucie Miedzi „Legnica” towarzysze pytają „czy Komitet Centralny analizuje wnioski nadsyłane przez instancje terenowe”, „wiemy, że KW nasze opinie przysyła, jakie są ich dalsze losy, kiedy Komitet Centralny ustosunkowuje się do naszych pytań i postulatów?”.

Do innych wniosków zgłoszonych na naradzie pracowników aparatu należy propozycja zmiany dotychczasowego systemu wynagradzania. Proponowano, by dodatek specjalny wliczać do poborów zasadniczych, gdyż w przypadku zmiany pracy pensja liczona jest od wysokości niewiele przekraczającej 5 tys. zł. Pytano także jak Komitet Centralny widzi możliwość zakupu samochodu przez I sekretarzy instancji stopnia podstawowego.

W dniu 21 bm. w Sali Akademii Rycerskiej w Legnicy (mieszczącej ponad 400 osób) odbyło się spotkanie z posłami województwa legnickiego. Spotkanie to zostało zorganizowane i przygotowane przez MKZ NSZZ „Solidarność” w Legnicy. W pierwszej wersji miało to być spotkanie w Lubinie z udziałem ok. 600 osób, ale ze względu na brak porozumienia między MKZ NSZZ „Solidarność” Legnica a MKR-ami Lubin i Głogów nie doszło do skutku.

Spotkanie w dniu 21 bm. zaplanowano na godz. 14.00 z udziałem 400 osób i było ono zorganizowane poza WK FJN. Przewodniczącego i Sekretarza WK FJN zawiadomiono i zaproszono dopiero w dniu spotkania o godz. 10.30. Ze względu na niską frekwencję podjęto działania, by zabezpieczyć ludzi (zgromadzono ok. 40–45 osób), co spowodowało godzinne spóźnienie.

W spotkaniu uczestniczyło 4 posłów, pod adresem których zgłoszono liczne, często napastliwe pytania. Pytano m.in. o sprawy funkcjonowania Sejmu PRL. Największym autorytetem cieszył się poseł Orzechowski, który stwierdził, że nie głosował za powierzeniem teki ministra tow. Cioskowi (otrzymał liczne brawa). Pozostali trzej posłowie poinformowali zebranych, że podczas głosowania w tej sprawie wstrzymali się od głosu.

Na spotkaniu wnioskowano, by poseł Cieślik zrezygnował z mandatu. Po raz pierwszy sformułowano zarzuty (dotychczasowe pisemne żądania były ogólne). Należą do nich: pozbawienie w 1976 r. pracy 26 osób zatrudnionych w ZPO „Elpo” oraz zorganizowanie wiecu w 1976 r. Ponadto pytano, dlaczego posłowie Cieślik i Zieliński (zawiadomieni przez posła Bończaka) nie biorą udziału w spotkaniu. Stwierdzono, że tow. Zieliński przyjeżdża tylko na spotkania organizowane przez aktyw, a ze swymi wyborcami się nie spotyka.

Wysunięto zarzut pod adresem ZSL – dlaczego Gucwa został ponownie wybrany na prezesa NK ZSL. Stwierdzono, że „niesprawnie prowadzi obrady Sejmu, nie umie liczyć głosów”.

Na podkreślenie zasługuje to, że działacze „Solidarności” od ok. 1.5 miesiąca usiłowali zorganizować spotkanie posłów ze społeczeństwem. WK FJN proponował włączenie się do tych spraw, ale propozycja ta została odrzucona. W spotkaniu w dniu 21 bm. brali udział tylko działacze MKZ NSZZ „Solidarność” Legnica.

Sekretarz KW PZPR
Eugeniusz Barczyński

Muzeum Historyczne w Lubinie

Seria wydawnicza:
Teki Źródłowe Muzeum Historycznego w Lubinie

Tom I
Rzeczywistość Zagłębia Miedziowego w dalekopisach, lipiec 1980–grudzień 1981

Wstęp, wybór i opracowanie
Marek Zawadka

Opracowanie graficzne
Jacek Świerad

Skład i łamanie
Ewa Danilewicz

Publikacja w ramach projektu: „Karnawał wolności”, czy walka o szacunek i godność. Zagłębie Miedziowe w okresie „pierwszej Solidarności”, pod redakcją Marka Zawadki

© Copyright by Muzeum Historyczne w Lubinie
Lubin 2021–2023